

Brzina poslovanja u Hrvatskoj je jako spora!

Pretraži ...

QUO VADIS HRVATSKA

Hrvatska mora povećati svoju konkurentnost. No, problem je brzina donošenja odluka. Brzina! Ono što vani traje mjesec dana, i u zemljama s kojima bi se mogli uspoređivati, kod nas traje 12 mjeseci. Dakle, to je problem! Problem je brzina u donošenju i provođenju zakona i odluka. Brzina poslovanja je kod nas jako spora! I onda se događa da menadžeri jako puno svog vremena troše na svladavanju administrativnih prepreka i poteškoća – i dok menadžeri u Europi za takve poslove troše manje od 10 posto svog vremena, u Hrvatskoj je to dvostruko, više od 20 posto vremena, istaknuo je u razgovoru za *poslovniFM* **predsjednik Udruženja stranih ulagača (FIC) Mladen Fogec.**

Upravo strana ulaganja u Hrvatsku i kako poslovati iz perspektive stranih ulagača, bile su teme emisije *Quo Vadis Hrvatska*, u kojoj su s urednicom emisije Gordanom Gelenčer, uz Fogeca, govorili i **Stanko Kršlović, član uprave za korporativne poslove Philip Morrisa Zagreb** i **Damir Novotny, konzultant i ekonomski analitičar.**

POSLOVNI FM - QUO VADIS HRVATSKA Strana ulaganja
by poslovniFM [FOLLOW](#)

00:00 -59:47

U 27 godina, od 1993. godine zaključno s drugim tromjesečjem 2020., kada se isključe kružna ulaganja, Hrvatska je ukupno prikupila 29,4 milijarde eura stranih ulaganja. U odnosu na Poljsku, Češku, Slovačku pa čak i Mađarsku, prilično malo, ustvrdila je urednica.

Kad se isključivo izravna strana ulaganja u nekretninskom sektoru koja ne multipliciraju ekonomske procese te bankarski sektor, ulaganja u sekundarni sektor, prerađivačku industriju, vrlo su skromna, ustvrdio je Novotny. Fogec je dometnuo i da treba voditi računa da su u tim podacima, osim banaka, i telekomi.

Uloga gospodarske diplomacije

Naša gospodarska diplomacija i širenje znanja o mogućnostima i svim mogućim prednostima Hrvatske vani ne postoje, za to se ne zna! Tek kada ljudi dođu ovamo, prvi šok je svima spoznaja da kod nas svi govore engleski! Da, to je normalno, ali to se vani ne zna! Kod nas se ne zna da su ljudi koji su kvalificirani i koji su visoko obrazovani vrlo kvalitetni. Sada se to, posebno u IT krugovima pročulo i te kompanije idu jako naprijed! Nemamo, a to postaje sve veći problem – strukovno obrazovanih ljudi! Nemamo varilaca, keramičara, zidara..., to je problem kod nas, odnosno naš problem srednjoškolskog obrazovanja! Isto tako, o nama se kao destinaciji za ulaganje u svijetu ne zna ništa! O nama se znaju samo dvije stvari! Da smo zemlja prekrasne obale i za turizam, sunce i more, imamo vrhunske sportaše, ali ovo drugo ne zna se!, ustvrdio je Fogec.

– Upravo su ljudi ta razlika, nastavio je Kršlović. – Ljudi su vrlo, vrlo bitni. Investicije sve više i prije svega polaze od investicija u ljude, u nove ideje, u inovacije. Naravno, to ne znači da su nestale *greenfield* investicije u kojima figurativno kažem, na nekoj se livadi izgradi tvornica iz koje se kasnije vidi i dim. Toga će uvijek biti, mi ćemo biti manje ili više dobri u tome, jer imamo nekakvo iskustvo. Međutim, u budućnosti će se sigurno trebati orijentirati prema onome što je inovativno, brzo, što vrlo brzo mijenja svoje lokacije, što u konačnici vrlo, vrlo jasno u svojoj pozadini ima – čovjeka, slikovito je kazao Kršlović.

Bijela knjiga, koja osim što daje pregled trenutačne situacije stranih ulaganja i koja sadrži i preporuke za poticanje promjena u hrvatskom poslovnom okruženju, je gotova, ekskluzivno je za *poslovniFM* potvrdio Fogec, kazavši da bi uskoro materijal trebao biti uručen i Vladi.

– Puno je točaka gdje se pomoci mogu napraviti, ali Hrvatska mora povećati svoju konkurentnost. Dakle, mi moramo postati konkurentni zemljama okruženja! Na nekim mjestima postoji veliki prostor za poboljšanje. Dakle, gledajmo malo optimistički jer ako imamo prostora za poboljšanje, znači možemo biti samo bolji, reći će Fogec.

Na upit mogu li se usporediti načini poslovanja u pojedinim zemljama i u Hrvatskoj, Novotny je, usporedivši to s Bavarskom gdje je sjedište njegove tvrtke, utvrdio kako je u Hrvatskoj dosta komplicirano poslovati. Hrvatska je u poreznom smislu porezno najopterećenija i direktno i indirektno. Troškovno je neprihvatljiva mnogim investitorima, osobito malim i srednjima! A Hrvatskoj su upravo potrebni mali i srednji ulagači koji bi mogli otvarati nova radna mjesta, koji dominiraju recimo u jednoj Bavarskoj. Nije Bavarska BMW! BMW i velike korporacije čine tek 10 posto radnih mjesta u Bavarskoj! Sve ostalo su mali i srednji, i nikako HI-TEC kompanije, već mesna prerada, drvna prerada, prerađivačka industrija... A takve kompanije traže jednostavnost u ekonomskom sustavu, njima je potrebna lakoća poslovanja, smatra Novotny.

Mali, srednji, gledaju porezno opterećenje. Ako će oni uložiti u Hrvatsku ili će im poticaj biti jeftina radna snaga – što u Hrvatskoj nije, ili će biti uvjeti poslovanja u smislu niskih korporativnih poreza i uvjeta poslovanja – što također u Hrvatskoj nije, dometnuo je Novotny.

Na konstataciju urednice da strani ulagači dolaze i odlaze i to je tako bilo i bit će, kao što je zadnji primjer BAT-a zbog trošarina, Fogec je samo kratko odgovorio da BAT ne odlazi zbog trošarina te kako to ne treba više komentirati.

Bitna je inovativnost

– Osim brzine, jer kod nas sve ide jako sporo, bitna je inovativnost. Moramo postati inovativni i orijentirati se ka inovacijama, inovativnošću, početi više ulagati u istraživanje i razvoj. To je vrlo bitna komponenta, jer upravo inovativnost i digitalizacija, trend su koji se u svijetu traži, ali i radi, naglasio je Fogec.

U duhanskoj, što je slučaj i u drugim industrijama, događaju se vrlo brze, vrlo značajne promjene, temeljene na inovacijama, kazao je Kršlović na upit urednice o primjeru inovacija i Philip Morrisa. Na dodatni upit kako bi država, odnosno regulativa, trebala podržati inovacije odnosno R&D (istraživanje i razvoj), Kršlović je odgovorio kako za to treba biti otvoren prema novim rješenjima koja nastaju.

– Tehnološke mogućnosti danas i tehnološke mogućnosti prije, jednostavno nisu iste! Događaju se vrlo brzo promjene. Konkretno, u tradicionalnoj duhanskoj industriji, potrošači širom svijeta sve više i više traže alternativne proizvode, koji će im omogućiti iskustvo, koje inače traže kroz gorive proizvode, na alternativan način, uz manje štete. Upravo takav alternativni proizvod trošarine bi trebale uzeti u obzir. Posebno zato jer su one specifični porezi, uvedeni na određene robe s određenim razlogom. A ti razlozi nisu samo fiskalni, jer je ukupni društveni trošak ili ukupna društvena korist puno širi – tu su i socijalni, zdravstveni razlozi, u određenom pogledu i ekološki razlozi. Potreban je sveobuhvatni pogled na kompleksnost stvari i odrediti se prema njima, kako bi se izvukla, u konačnici, najšira moguća društvena korist, pojasnio je Kršlović.

Ističući kako nažalost to nije bilo široko poznato i primjenjivano, Fogec je rekao kako je država omogućavala da se s onim dijelom sredstava koji je tvrtka uložila u R&D smanjuje proporcionalna osnovica za porez na dobit. Dakle, uz dokaz o uloženom, vraća se toliko poreza koji se morao platiti. – Model je postojao, sad je druga stvar što nije bio dobro komuniciran pa nije to toliko došlo u javnost i u stvarnost, ocijenio je Fogec. Dodao je da je tvrtka u kojoj je radio to koristila u poslovanju.

U nekim smo sektorima napravili iskorake

Dotičući se pojedinih sektora, Novotny i Fogec izdvojili su dva iznimno razvijena – bankarski s operacijama i najnovijim tehnologijama, te telekomunikacijski koji je napravio kvantni skok i sada je najbolji u jugoistočnoj Europi, među najboljima u Europi. Imamo razvijene IT sektor, i farmaceutsku industriju, djelomično i drvnu, tehnologija ulazi u poljoprivredu i prerađivačku industriju.

– No, brodogradnji je u zadnjih 20 godina dano toliko subvencija, u vrijednosti koliko bi iznosilo da smo svakom od 15-ak tisuća radnika dali 200.000 eura da pokrenu svoj posao, izračunao je Fogec.

– Manje poticaja donosi više rezultata! Mislim da je to ključno, odgovorit će Novotny upitan o poticajima i načinima privlačenja ulagača.

Inovacija znači ne da budemo inovativni i da smo mi jedini na svijetu koji imamo neku inovaciju nego da mi znamo prihvatiti tu inovaciju!, jasan je Novotny.

Naglašavajući da se inovacije događaju sve brže i brže, Kršlović je ocijenio da je zbog konkurentnosti bitno relativno brzo mijenjati regulatorni okvir.

– Ulazimo u razdoblje kada se brojne stvari na svim područjima događaju eksponencijalno i to će se kompenzirati velikom brzinom. Čak ono što je vrijedilo jučer, bilo jako inovativno, već sutra nije inovativno! Zašto? Zato što je netko u nekoj garaži proizveo ideju koja je tri puta bolja i koja će naći svoj način kako ugledati svjetlo dana i u konačnici neku novu uslugu ili novi proizvod ponuditi potrošaču koji to traži. I na našem primjeru, vidljivo je kako će se mnoge industrije u budućnosti vrlo radikalno promijeniti. Tehnologija koje danas postoje, do jučer nije bilo! Na tržištu imamo proizvod koji je potrošač tražio, sa značajno nižim razinama štetnih sastojaka, do kojeg se došlo ulaganjem u tehnologiju, strojeve, ljude. Primjerice, u komercijalizaciji našeg novog proizvoda zaposleno je 300 novih ljudi u Hrvatskoj!, kazao je Kršlović.

Ljudi čine razliku

Koliko smo uopće spremni i konkurentni u dijelu ljudskih potencijala za nove tehnologije, upitala je urednica?

– Riječ je o širem problemu, koji treba dublje zagrepsti – školovanje. Kada pogledate programe u osnovnim i srednjim školama, vidljivo je da smo strukovne škole potpuno zanemarili. Varilac nekad i danas, to nije isto. Danas je varilac stručnjak, srednje obrazovan, s računalnim znanjem, koji sjedi pokraj kompjutera i robot mu švasa (vari), on programira i daje robotu koordinate i kontrolira posao varenja. Mi uglavnom školujemo gimnazijalce, koje nitko vani na tržištu rada u principu ne treba za jednu stručnu razinu radne snage, nego više za nešto drugo, za administrativne poslove, jasan je Fogec.

Predvidivost u smislu predviđanja buduće dinamike je bitna! A ne predvidivost u smislu današnje statike i prenošenje njenoj budućnosti. Ako to napravimo i to zovemo predvidivošću – stvarno nismo napravili ništa!, složno će Kršlović i Fogec.

Sugovornici su za kraj, na zamolbu urednice, sumirali razmišljanja u poruke što nas očekuje odnosno što trebamo napraviti.

– Zapravo je samo jedan: da vrlo brzo otklonimo barijere za brzu i realnu konvergenciju. Prva velika pretpostavka bit će ulazak u Europsku monetarnu uniju, a to će se dogoditi – htjeli mi to ili ne. I tada ćemo se relativno brzo, silom institucionalnog okvira Europske monetarne unije, morati prilagođavati, smatra Novotny.

– Treba skupiti hrabrost! Preskočiti, dakle ne ići stepenicu po stepenicu. Treba preskočiti pet stepenica! Ne skupimo li glave i hrabrosti za skok preko pet stepenica onda ništa. Jer drugi idu po dvije stepenice, a mi idemo po jednu i nije da mi ne napredujemo, nego dok mi napravimo 100 metara, drugi naprave 200. Sada mi moramo preskočiti 500 metara... I nastaviti tako, slikovit je Fogec.

– Ako ćeš sutra poslovati na način i uz uvjete kakvi su danas, najvjerojatnije ćeš ostvariti negativno poslovno iznenađenje. Ako ćeš poslovati sutra na način kako će se poslovati sutra, imaš šanse za uspjeh. Međutim, najgora moguća solucija je – ako ćeš poslovati sutra onako kako si poslovao jučer, onda nećeš doći nikamo!, zaključne su misli i poruke Stanka Kršlovića, u emisiji *Quo Vadis Hrvatska* na prvom poslovnom radiju *poslovniFM*.

[POSLOVNI-FM-QUO-VADIS-HRVATSKA-Fogec-Krslovic-Novotny](#) (Desni klik – odaberite “save link as” ili “save target as”...) [Preuzmi](#)

Emisija Quo Vadis Hrvatska: Mladen Fogec, Stanko Kršlović, Damir Novotny

Objavljeno 23. listopada 2020. Sva prava pridržana ©poslovniFM

[damir novotny](#)

[FIC](#)

[mladen fogec](#)

[Phillip Morris](#)

[Quo vadis Hrvatska](#)

[stanko kršlović](#)

[strana ulaganja](#)

VIŠE S WEBA

Kupite Rossmax inhalator vrhunske švicarske kvalitete po povoljnoj cijeni uz besplatnu brzu dostavu.

Što stoji iza najave Angele Merkel koja je zastrašila Njemačku? Dio građana bijesan: ‘Dajem otkaz!’

Trenutni učinak domaćeg recepta na zglobove. Bol nestaje već prvu večer

Smrtni slučaj u obitelji Tome Medveda

Povratna naknada od 1. siječnja vrijedi za još jednu vrstu ambalaže

[Zadatak dana] Pomagao stradalima u potresu, razbolio se i